

Názov predmetu : **Chirurgia a ošetrovatel'stvo 1**

Odbor, forma štúdia: **ošetrovatel'stvo, denné bakalárske štúdium**

Ročník: **II.**

Akademický rok: **2020/2021**

Semester: **zimný**

Rozsah výučby: **2/4 PH¹, 10 KS², 50 KPV³**

ECTS: **6**

Pedagóg zodpovedný za výučbu:

Teoretická časť (prednášky): **Doc. MUDr. Juraj Miklušica, PhD.**

Praktická časť (praktické cvičenia): **Mgr. Edita Hlinková, PhD.**

PLÁN PREDNÁŠOK:

Pondelok: 13,30 – 15,00 h

Miesto: Ústav ošetrovatel'stva, Malá Hora 5 (veľká prednášková miestnosť)

1. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

14. 9. 2020

Úvod do chirurgie – definícia odboru, dejiny chirurgie a koncepcia chirurgie. Princípy chirurgickej liečby (druhy operácií, operačný prístup, indikácie, kontraindikácie, operačné riziko). Posúdenie stavu chirurgického pacienta: anamnéza a fyzikálne vyšetrenie. Asistované vyšetrenia (biochemická diagnostika, rádiologické, endoskopické metódy, funkčné vyšetrenia).

2. semestrálny týždeň: Ústav ošetrovatel'stva

(Mgr. Edita Hlinková, PhD.)

21. 9. 2020

Rany, charakteristika, mechanizmus vzniku, rozdelenie. Hojenie jednotlivých štruktúr. Faktory ovplyvňujúce hojenie rán. Princípy ošetrovania aseptických a septických lézií kožného krytu.

3. semestrálny týždeň: Ortopedická klinika UNM

28. 9. 2020

Zlomeniny, ich charakteristika. Poranenia kĺbov. Diagnostika poranení lokomočného aparátu a ich komplikácií. Všeobecné zásady konzervatívnej a chirurgickej liečby. Degeneratívne ochorenia lokomočného aparátu. Diagnostika a možnosti liečby.

4. semestrálny týždeň: Oddelenie plastickej chirurgie UNM

4. 10. 2020

Popáleniny, popáleninový šok, komplikácie bakteriálneho pôvodu, akútna renálna insuficiencia. Všeobecné zásady liečby popálenín a ich komplikácií.

Všeobecné zásady plastickej chirurgie, možnosti rekonštrukcie vrodených chýb v plastickej chirurgii, korekčné a estetické operácie v plastickej chirurgii.

5. semestrálny týždeň: KAIM UNM

12. 10. 2020

Lokálna a celková anestézia. Chronická bolesť. Šok, definícia, rozdelenie, charakteristika jednotlivých druhov, neuroendokrinná odpoveď organizmu, zmeny vnútorného prostredia, klinický obraz jednotlivých druhov, diagnostika, prvá pomoc, monitorovanie, liečba.

---

¹ Záverečné splnenie podmienok ukončenia predmetu formou priebežného hodnotenia

² Kontrolované samoštúdium

³ Kontrolované praktické výstupy

6. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

19. 10. 2020

Infekcia v chirurgii (ranová infekcia, sepsa, SIRS). Infekcia ruky. Nozokomiálne infekcie. Antibiotika a chemoterapeutika v chirurgii (profylaxia, liečba, nežiaduce účinky).

7. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

26. 10. 2020

Pooperačné komplikácie (ranové, pľúcne, kardiovaskulárne, renálne, CNS, gastrointestinálne).

8. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

2. 11. 2020

Základy miniinvazívnej chirurgie, indikácie, kontraindikácie, terapeutické a diagnostické možnosti využitia miniinvazívnej chirurgie.

9. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

9. 11. 2020

Klinická symptomatológia a zásady diagnostiky nádorových ochorení. Základná charakteristika chirurgických výkonov pri liečbe nádorov a ich metastáz. Stómie (tracheo, gastro, entero, kolostómie), ich indikácia a zásady komplexnej starostlivosti.

10. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

16. 11. 2020

Ochorenie prsnej žľazy zápalové a nádorové. Diagnostika, možnosti liečby.

11. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

23. 11. 2020

Gerontologický pacient v chirurgii. Multimorbidita. Diabetik v chirurgii – perioperačná starostlivosť o diabetika. Komplikácie diabetes v chirurgických odboroch (chronické komplikácie, klinické prejavy, diagnostika, liečba). Diabetická noha.

12. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

30. 11. 2020

Transplantačný a donorský program v chirurgii.

13. semestrálny týždeň: Urologická klinika UNM

7. 12. 2020

Urologické ochorenia, ich všeobecná charakteristika a podstata chirurgickej operačnej liečby. Akútna retencia moča. Zápalové a nádorové ochorenia obličiek, močového mechúra a močových ciest. Možnosti miniinvazívnej chirurgie v urológii.

14. semestrálny týždeň: Ústav ošetrovatel'stva

14. 12. 2019

Test, prezentácia KPV.

(Mgr. Edita Hlinková, PhD.)

PLÁN CVIČENÍ:

2. skupina: štvrtok 8,00 – 11,00 h; 1. skupina: štvrtok 11,30 – 14,30 h

1. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

17. 9. 2020

Hygienicko - epidemiologický režim na chirurgickom oddelení vrátane operačného sálu. Izolácia pacienta. Špecifická práca sestry v chirurgii (v ambulantnej a nemocničnej starostlivosti, v jednoduchovej a viacdňovej chirurgii). Operačný trakt. Ošetrovateľská dokumentácia v chirurgii. Hodnotiace a meracie nástroje v chirurgii. Príprava pacienta na invazívne diagnostické vyšetrenia a starostlivosť o pacienta po vyšetrení.

2. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

24. 9. 2020

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s ranou (akútnou, nehojacou sa, septickou, aseptickou), posúdenie rany, formy lokálnej starostlivosti o rany. Klasické a moderné obvazové materiály (vlhké hojenie rán). Podpora procesu hojenia rán ošetrovateľskými intervenciami. Extrakcia stehov z primárne zhojenej rany.

3. semestrálny týždeň: Ortopedická klinika UNM (3/1, traumatologická ambulancia, JIS)

1. 10. 2020 (Exkurzia v sádrovni a na traumatologickej ambulancii/pohotovostnom sále)

Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta so zlomeninou a inými poraneniami lokomočného aparátu.

4. semestrálny týždeň: Ortopedická klinika UNM (3/2, traumatologická ambulancia, ortopedická ambulancia, pooperačná izba)

8. 10. 2020

Perioperačná starostlivosť o pacienta s degeneratívnym ochorením lokomočného aparátu (TEP). Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s popáleninou.

5. semestrálny týždeň: KAIM UNM

15. 10. 2020

Úloha sestry pri lokálnej a celkovej anestézii. Chronická bolesť v chirurgii. Aplikácia liekov do epidurálneho katétra.

Transfúzia krvi a krvných derivátov. Intenzívna starostlivosť v chirurgii. Monitorovanie pacienta – TK, P, D, TT, CVT, EKG, vnútorné prostredie, príjem a výdaj tekutín, drény, aktívne odsávanie. Príprava sterilného stolíka k zavedeniu CVC.

Resuscitácia vrátane použitia automatického externého defibrilátora a záchranného dýchania anesteziologickou maskou v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

6. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM (4/1, ambulancia chronických rán, operačné sály)

22. 10. 2020

Infekcia v chirurgii ako ošetrovateľský problém. Minimalizácia rizika vzniku infekcie ošetrovateľskými intervenciami. Nozokomiálne infekcie, ich prevencia, úlohy ošetrovateľstva. Príprava operačného poľa.

Prevážový stolík. Drény a drenážne systémy. Asistencia pri preväze rany, extrakcii stehov a drénov. Príprava sterilného stolíka k malým chirurgickým zákrokom a asistencia sestry (sutúra rany, nekrektómia, incízia).

7. Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM (4/2, 4/3)

29. 10. 2020

Predoperačná, intraoperačná a pooperačná starostlivosť.

8. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM (4/2, 4/3)

5. 11. 2020

Minimalizácia rizika pooperačných komplikácií ošetrovateľskými intervenciami.

9. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM (4/1)

12. 11. 2020

Ošetrovanie pacienta so stómiou (kolostómiou, urostómiou, tracheostómiou).

10. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM (4/3)

19. 11. 2020

Ošetrovateľská starostlivosť o pacientov s ochorením prsnej žľazy. Pomoc žene po amputácii prsníka, edukácia. Psychologické problémy pacientov po mutilujúcich zákrokoch.

11. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

26. 11. 2020

Ošetrovateľská starostlivosť o gerontologického a multimorbidného pacienta v chirurgii. Ošetrovateľská starostlivosť o pacienta s diabetes mellitus v chirurgii.

12. semestrálny týždeň: Chirurgická klinika a transplantačné centrum UNM

3. 12. 2020

Ošetrovanie pacienta so syndrómom diabetickej nohy.

13. semestrálny týždeň: Urologická klinika UNM

10. 12. 2020

Ošetrovateľská starostlivosť o pacientov s benígnymi ochoreniami v urológii (urolithiasis, benígna prostatická hyperplázia).

Perioperačná starostlivosť o pacienta s malígnym ochorením v urológii (nádory močového mechúra, obličiek a karcinóm prostaty).

14. semestrálny týždeň: Ústav ošetrovateľstva

Prezentácie KPV

Záverečné splnenie podmienok ukončenia predmetu formou priebežného hodnotenia

- 100% účasť na cvičeniach, 75% účasť na prednáškach
- minimálne 60% úspešnosť na teste (riadny termín + 2 opravné termíny)
- minimálne 60% úspešnosť KPV a KS - vybrané problémy zo všeobecnej chirurgie a ich prezentácia

HODNOTENIE ZIMNÉHO SEMESTRA

Vedomostný test	A – B – C – D – E	Fx menej ako 60% 2. opravné termíny, výsledné hodnotenie sa priemeruje
KPV	A – B – C – D – E	Fx menej ako 60%
Problémové úlohy na cvičení	A – B – C – D – E	Fx menej ako 60%

Priebežné hodnotenie (PH) je priemerom testu, KPV a riešenia problémových úloh.

Percentuálne hodnotenie

A	1	91 – 100%
B	1,5	81 – 90%
C	2	73 – 80%
D	2,5	66 – 72%
E	3	60 – 65%
Fx	3,5	menej ako 60%

POVINNÁ LITERATÚRA

HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J. a kol. *Multimediálna e-učebnica ošetrovateľské postupy v špeciálnej chirurgii* [online]. Martin: UK v Bratislave, JLF v Martine, Ústav ošetrovateľstva, 2014. ISBN 978-80-89544-72-1. [cit. 2015-01-13] Dostupné na internete: <http://oschir.jfmed.uniba.sk>

HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J., HULO, E. a kol. *Management chronických ran*. 1. vyd. Praha: Grada, 2019. 223 s. ISBN978-80-271-0620-2.

HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J., MIERTO VÁ, M. a kol. *Nehojace sa rany*. 1. vyd. Martin: Osveta, 2015. 284 s. ISBN 978-80-8063-433-9.

JANÍKOVÁ, E., ZELENÍKOVÁ, R. 2013. *Ošetrovateľská péče v chirurgii*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 249 s. ISBN 978-80-247-4412-4.

KOL. AUTOROV. 2008. *Sestra a urgentní stavy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 552 s. ISBN 978-80-247-2548-2.

SLEZÁKOVÁ, L. et al. 2010. *Ošetrovateľství v chirurgii I*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2010. 268 s. ISBN 978-80-247-3129-2.

WICHISOVÁ, J., PŘIKRYL, P., POKORNÁ, R., BITTNEROVÁ, Z. *Sestra a perioperační péče*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 192 s. ISBN 978-80-247-3754-6.

ZEMAN, M. et al 2003 *Chirurgická propedeutika*. 2. vyd. Praha : Grada, 2003. 524 s. ISBN 80-7169-705-2.

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

BARTŮŇEK, P., JURÁSKOVÁ, D., HECZKOVÁ, J., NALOS, D. (EDS). *Vybrané kapitoly z intenzivní péče*. 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 752 s. ISBN 978-80-271-9328-8.

FERKO, A., ŠUBRT, Z., DĚDEK, T. a kol. *Chirurgie v kostce*. 2. dopl. a přepr. vyd. Praha: Grada, 2015. 512 s. ISBN 978-80-247-1005-1

HERDMAN, T. H., KAMITSURU, S. (EDS). *Nursing diagnoses. Definition and Classification 2018-2020*. 11.th ed. New York: Thieme, 2018. 473 p. ISBN 1-62623-929-6

SMELTZER, S. C. et al. 2008. *Textbook of Medical - Surgical Nursing*. 11 th ed. Philadelphia : Lippicott Company, 2008. 2630 p. ISBN 978-0-7817-5978-6.

GURKOVÁ, E. et al. 2009. *Vybrané ošetrovateľské diagnózy v klinickej praxi*. 1. vyd. Martin: Osveta, 2009. 244 s. ISBN 97-880-806330-80.

SIMAN, J. et al. 2007. *Princípy chirurgie*. Bratislava : SAP, 2007. 923 s. ISBN 80-89104-940.

ŽIAKOVÁ, K. et al. 2007. *Ošetrovateľské konceptuálne modely*. 1. vyd. Martin: Osveta, 2007. 190 s. ISBN 80-8063-247-2.